

Taloussuunnitelman 2027–2030 lähetekeskustelu, ryhmäpuheenvuorot 27.4.2026

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2027–2030 lähetekeskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Soile Eriksson	Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Heli Hakala	Kokoomuksen valtuustoryhmä
Tia Seppänen	Vihreä valtuustoryhmä
Kai-Ari Lundell	Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Antero Eerola	Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Petri Roininen	Keskustan valtuustoryhmä
Loviisa Kaartokallio	Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä
Patrik Karlsson	Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä
Pravjot Pannu	Nuorisovaltuusto

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Soile Eriksson

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut ja muut kuulijat,

Vantaa on kunnianhimoinen edelläkävijä monessa asiassa ja voimme olla siitä ylpeitä. Valitettavasti kaupunkimme on myös suhdannevaihteluille erityisen altis, ja niiden vaikutukset näkyvät meillä nopeasti. Kun rakentaminen valtakunnassa hiipui, se näkyi nopeasti Vantaan työttömyystilastoissa. Kun maan hallitus epäonnistui työllisyystoimissaan pahiten koko EU:ssa, kärsijänä on ollut erityisen paljon Vantaa. Lähes 50 miljoonan euron vuotuiset pitkittyneen työttömyyden sakkomaksut sekä työttömyystilanteen vuoksi kertymättä jäävät verotulot tekevät ison loven kaupungin kassaan inhimillisestä kärsimyksestä puhumattakaan.

Päättäjien vastuulla on kääntää suunta ja luoda toivoa. Hyvällä yhteistyöllä on käännettävä kaikki kivet työttömyystilanteen helpottamiseksi. Tarvitsemme tiivistä yritys yhteistyötä, mutta myös saumattomasti sujuvaa moniammatillista yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa. Erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien tilanteet ovat kriittisiä. Niissä yhteistyön tarve korostuu.

Vantaalla on tehty hyvää työtä lyhytkoulutusten nopeassa käynnistämisessä niille aloille, joilla työntekijöille olisi kysyntää. Tällaisia ketteriä ratkaisuja tarvitsemme jatkossakin. Lisäksi Vantaalla on tehtävä pitkäjänteistä työtä osaamis- ja koulutustason nostamiseksi. Tulokset eivät näy heti, mutta osaamis- ja koulutustason nousu luo tulevaisuudessa paremmat edellytykset vantaalaisten työllistymiselle. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että koulujen ryhmäkoot on jatkossakin pidettävä riittävän pieninä.

Arvoisa puheenjohtaja,

Taloussuunnitelmakaudella kaupungin talous on saatava tasapainoon. Tehtävä ei ole helppo nykyisessä työttömyystilanteessa ja tilanteessa, jossa myös yhteisöverotulot ovat laskeneet. Lisähaasteensa tuovat kehysriihessä julkistetut kuntien valtionosuuksien leikkaukset, jotka pienentävät kaupungin tuloja entisestään.

Joudumme tarkastelemaan kaupungin menoja ja toimintatapoja entistä kriittisemmin. Joudumme kysymään: ”Mitä voimme tehdä toisin ja kustannustehokkaammin?”, ”Mitkä asiat voivat hetken odottaa?” ja ”Mistä asioista voimme tarvittaessa luopua?” Vastauksien etsiminen on tehtävä tiiviissä yhteistyössä luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja kaupungin henkilöstön kanssa.

Menojen tarkastelun lisäksi on tärkeä kyetä löytämään ratkaisuja Vantaan houkuttelevuuden ja pitovoiman vahvistamiseksi, jotta emme menetä verotuloja naapurikuntiin.

Hyvät valtuutetut,

Talouden tasapainottaminen ei voi tapahtua hinnalla millä hyvänsä. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä edellyttää, että Vantaa on asukkailleen hyvän ja turvallisen arjen kaupunki, jossa palvelut toimivat. Uskomme siihen, että se on yksi pitovoimaa vahvistava tekijä. Vantaa on sloganinsa mukaisesti tulevaisuuden kaupunki. Meille sosialidemokraateille se tarkoittaa sitä, että uusien houkuttelevien asuinalueiden rakentamisen lisäksi huolehditaan myös olemassa olevien alueiden viihtyisyydestä, turvallisuudesta ja kehittämisestä. Se tarkoittaa sitä, että Vantaalla on koti erilaisissa elämäntilanteissa oleville. Se tarkoittaa myös sitä, että uskallamme investoida tulevaisuuteen ja teemme haastavasta taloustilanteesta huolimatta sosiaalisesti ja ekologisesti kestäviä valintoja.

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Heli Hakala

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja vantaalaiset

Lähetekeskustelun tarkoituksena on luoda näkymiä ensi vuoden talousarvion valmisteluun. Talouden epävarmuus ja heikko suhdannetilanne jatkuvat myös Vantaalla: kasvu on hidasta, työttömyys on yhä korkealla ja julkisen talouden paineet ovat edelleen merkittävät. Alijäämä uhkaa kasvaa niin suureksi, että me tarvitsemme Vantaalla uuden tavan ajatella. Talouden tasapainottamiseksi tarvitsemme aidon uudistusohjelman, jolla parannetaan työn tuottavuutta ja sujuvoitetaan toimintoja, emme veronkorotuksia tai keinotekoisia piiloveroja. Maailman ennalta-arvaamattomuus tuntuu olevan uusi normaali ja orastava talouskasvu tyrehtyy kerta toisensa jälkeen. Tämä tarkoittaa, että meidän on keskityttävä aiempaa vahvemmin hallittuun mutta vahvaan kasvuun ja tulopuolen vahvistamiseen.

Kokoomuksen ryhmä korostaa, että kaupungin on uskallettava uudistaa toimintatapojaan ja tarkastella kriittisesti organisaatorakenteita, jotka eivät enää palvele tämän päivän tarpeita. Tekoälyn tuomat ratkaisut on hyödynnettävä. Nyt on syytä tarkastella sekä kaupunkitasoisia että toimialakohtaisia toimintatapoja ja tehostaa työn tuottavuutta. Järkevien säästöjen etsimiseen ja

fiksumpaan tekemiseen tarvitaan henkilöstö mukaan. Kokoomusryhmä ehdottaa, että luodaan henkilöstön palkitsemisjärjestelmä, jolla palkitaan työntekijöiden parhaat ideat säästöjen löytämiseksi ja talouden tasapainottamiseksi. Valtakunnan politiikassa on ymmärretty, että ihan kaikkea on tarkasteltava uudelleen, jotta velkaantumisen saadaan hallintaan. Siksi yhtä puoluetta lukuun ottamatta kaikki sitoutuivat velkajarruun, joka sitoo yhteiseen päämäärään ja luo yhteistä tahtotilaa. Tällaista yhteistä sitoutumista tarvitaan myös Vantaalla. Talouden alhoista on noustu ennenkin ja niin tästä nousee tälläkin kertaa.

Arvoisa puheenjohtaja, kokoomus suhtautuu taloustilanteeseen vakavasti ja rakentavasti. Olemme jälleen valmiita tuomaan talousarviovalmisteluun konkreettisia ehdotuksia, jotka vahvistavat tulopuolta ja auttavat tasapainottamaan taloutta. Tällä valtuustokaudella ei ole mahdollista rakentaa talousarviota kasvattamalla menolisäyksiä, välttämättömiä investointeja lukuun ottamatta. Tarvitsemme harkintaa, priorisointia ja rohkeutta tehdä päätöksiä, jotka kantavat myös tulevana vuosina.

Vantaan elinvoima rakentuu siitä, että yritykset haluavat sijoittua tänne. Lentokenttä ja logistinen sijainti ovat vahvuuksia, mutta niiden rinnalle tarvitaan yritysmuotoinen ja sujuva toimintaympäristö. Kokoomus haluaa, että Vantaa profiloituu kaupunkina, jossa innovaatioille ja investoinneille on tilaa. Kun yritykset menestyvät, syntyy työpaikkoja ja verotuloja, joilla rahoitamme palvelut. Samalla meidän on huolehdittava ympäristöstä, viihtyisistä pientaloalueistamme ja kehitettävä keskusta-alueitamme. Turvallisuutta ja hyvinvointia tulee vahvistaa, ja yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa tulee edistää. Liikunnan ja kulttuurin merkitys asukkaille on erittäin tärkeää ja niihin tulee panostaa. Vantaa on enenevässä määrin myös tapahtumien kaupunki.

Koulutus ja osaaminen ovat Vantaan tulevaisuuden kivijalka. Kasvatuksen ja oppimisen toimialaa pyritään edelleen suojelemaan säästöpainneissa, sillä jokaisella lapsella ja nuorella on oltava mahdollisuus menestyä omien kykyjensä mukaan. Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus ovat koulutuksen kivijalka. Toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulu-yhteistyön sekä yritysyhteistyön vahvistaminen on tärkeää, jotta nuoret löytävät sujuvan polun jatko-opintoihin ja työelämään. Tavoitteenamme on nostaa Vantaan koulutus- ja osaamistasoa.

Arvoisa puheenjohtaja, lähetekeskustelun tehtävä on antaa suunta talousarvion valmistelulle. Kokoomuksen ryhmä haluaa varmistaa, että valmistelu tukee elinvoimaista, yritysmuotoinen, turvallista, viihtyisää ja vastuullisesti johdettua Vantaata. Kaupunkia, jossa tavallinen arki sujuu ja jokaisella on mahdollisuus rakentaa hyvää elämää.

Kiitos.

Vihreä valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Tia Seppänen

Arvon vantaalaiset, hyvät valtuutetut ja muut kuulijat

Elämme epävarmoja ja tuulisia aikoja. Kestämättömän politiikan ja jatkuvien huonojen suhdanteiden takatalvi tuivertaa kylmästi myös Vantaalla. Olemme joutuneet tilanteeseen, missä meidän pitää tehdä paljon Vantaan taloutta tasapainottavia toimia.

Valitettavasti valtion taloutta tasapainotetaan jo monin tavoin vantaalaisten kustannuksella, sillä Orpon hallituksen leikkaukset osuvat kipeästi juuri kuntamme demografiaan - jo valmiiksi heikoimmassa asemassa oleviin ihmisryhmiin ja eriytyneille alueille.

Työllisyyspalvelutkin saimme viime vuonna vastuullemme jo valmiiksi merkittävän vajaalla rahoituksella.

Ongelma on osin rakenteellinen, sillä auttamattomasti vanhentunut talousjärjestelmämme ei vieläkään riittävästi huomioi ympäristön ja ihmisten reunaehtoja.

Hyvät kuulijat, Vantaa ratkoo etulinjassa monia Suomen kohtalonkysymyksiä.

Syventyvä eriarvoistuminen, elinvoiman ja työllisyyden hiipuminen, päätähuimaavan korkeaa hintaa vaativa luontokato, kotoutumisen ja monikulttuurisuuden kipuilu.

Me vihreät tuomme kestäväään kehitykseen ja tutkittuun tietoon pohjaavan korjaussarjan kunnan talouden pitkäjänteiseksi uudistamiseksi.

Vihreille talous ei ole vain lukuja, se on ihmisiä, yhteisöjä, asukkaiden arkea ja hyvän elämän edellytyksiä pitkälle tulevaisuuteen.

Meille tärkeintä on että suojelemme vantaalaisia lapsia ja nuoria politiikan lyhytnäköisyydeltä kaikin mahdollisin keinoin.

Lapset ja tulevat sukupolvet ovat meidän siemenperunamme. Jos jokin on hyväksi heille, on se hyväksi meille kaikille.

Arvon valtuutetut, viisainta on panostaa tietopohjaiseen päätöksentekoon.

Siksi me vaadimme nähdä päätöksien kattavat ennakkovaikutuksien arvioinnit, erityisesti lapsiin ja perheisiin fokusoituen.

Näin vältymme ratkaisuilta, jotka näyttävät säästöiltä nyt mutta tulevat kalliiksi myöhemmin.

Me emme voi kompensoida ennätystyöttömyyttä ja sen valtavia sakkomaksuja tekemällä Vantaan siemenperuinoista perunamuussia. Valuvian vajuus on kurottava umpeen ensisijaisesti kunnan tulopuolta vahvistamalla.

Kasvua meidän on rakennettava nyt itse. Elinkeinorakennettamme on monipuolistettava. Vantaa on pk-yritysten kaupunki, ja meidän kontollamme on mahdollistaa yritystemme menestymisen edellytykset.

Hyvät vantaalaiset, kiertotalouden ja vihreän siirtymän valtava talouspotentiaali on kuitenkin yhä meillä käyttämättä. Sijaintimme puolesta meidän tulisikin olla lentokenttäkaupungin lisäksi Uudenmaan kiertotalouden keskus.

Liikennekeskuksien ympäriltä ei ole varaa unohtaa pyöräteitä, käveltävää, vihreän sekä viihtyisän kaupungin rakentamista. Ne ovat kustannustehokas tapa rakentaa toimivaa arkea mutta myös ehkäistä terveydellisiä, ekologisia ja taloudellisia kuluja.

Koulutus, elinikäinen oppiminen ja lukutaitoon panostaminen ovat yhtä keskeisiä investointeja. Meidän on etsittävä kaikki mahdolliset synergiaedut koulutuksen ja työllisyyden järjestämistä vastuusta.

Vantaalaiset ansaitsevat selkeän vision, joka korjaa ongelmiamme juurisyistä asti, ruokkien kaikkea sitä hyvää, jota meillä jo on.

Arvon kollegat, uudella kaupunkistrategiallamme on iso mahdollisuus tarttua kestävä kehityksen positiiviseen kierteseen. Pystymme tähän, jos nyt työn alla olevat muutosohjelmamme sisältävät rohkeaa uudistamista ja konkretiaa.

Haastavat ajat ovat onneksi myös mahdollisuus muutokseen. Käytetään tämä tilaisuus viisaasti.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Kai-Ari Lundell

Kiitos puheenjohtaja, hyvät valtuutetut

Isäni Vidar tuppasi usein sanomaan, että se joka vanhoja muistelee, sitä tikulla silmään.

Muistellaan nyt kumminkin.

Perussuomalaiset puhuivat jo vuonna 2019, että Vantaan ratikan lopulliset kustannukset menevät yli miljardin euron.

Muistan hyvin, kun silloin jotkut valtuutetut naureskelivat meille.

Nyt tiedämme, että ratikan kustannukset heilahtavat yli miljardin euron.

Perussuomalaiset olivat oikeassa.

Löytyykö salista vielä naureskelijoita?

Vielä viime keväänä, kun kaupungin synkät talousluvut tulivat selville, yritimme siirtää ratikan rakentamista taloudellisesti parempiin aikoihin.

Heti, kun ratikkaa alettiin rakentaa, aloimme tehdä leikkauslistoja.

Olisi muuten kiva pikku hiljaa tietää tämän vuoden ratikan kustannukset.

Vantaan ratikasta käteen jää vain hanttikortti.

Kaupungin talouden tasapainotustarve vuosille 2026-2029 on 30 miljoonaa per vuosi.

Todennäköisesti sekään ei riitä.

Jotain on tehtävä.

Ensiksi on priorisoitava kaupungin perustehtävät.

On mietittävä ovatko kaikki kaupungin toimialojen virat elintärkeitä vai ei.

Usein patenttiratkaisuksi esitetään tekoälyä, jolla työtehoa voitaisiin tehostaa.

Hyvin vaikeaa on kajoa esim. perusopetukseen, sillä 1990-luvun lopun opetus oli, että opetussäästöt tulivat kalliiksi myöhemmin, eikä oppimisvajeita ei saatu koskaan kurottua kiinni.

Perussuomalaiset on sitä mieltä, että veronkorotukset ovat löysä ratkaisu.

Espoo on talouskurimuksessa, kuten Vantaakin.

Vain jos Espoo nostaa esim. kuntaveroa, silloin voidaan miettiä korottaako Vantaa veroa perässä samalla prosenttiyksiköllä.

Lisää käppiä ei saa tulla.

Muutenkin Espoosta voi ottaa vähän mallia.

Kaupunginjohtaja Kai Mykkäsen laatimassa strategiassa vaaditaan muutosta kaupungin kasvuun, väkiluvun kasvu voisi jopa puolittua huippuvuosista.

Mykkänen toteaa, että vuokratalokeskittymien aika on ohi.

Vantaankaan väkiluvun kasvu ei voi olla mikään itseisarvo, kun väestörakenteen muutos aiheuttaa kaupungille taloudellisia ongelmia.

Kaupunginjohtajat ovat todenneet meille, että maahanmuutto on Vantaalle rikkaus.

Jos Vantaan taloutta ajatellaan, näinhän se ei ole.

Toisin kuin Espooseen, Vantaalle muuttaa ihmisiä jopa työttöminä edullisten vuokra-asuntojen perässä.

VAV:n kannattaisi keskittyä mieluummin vanhojen vuokra-asuntojen korjaamiseen kuin uusien rakentamiseen, sillä vuokra-asuntoja löytyy yllin kyllin vapailtakin markkinoilta.

Meidän on alettava rakentaa Vantaan pelloille Kartanonkoskeakin vetovoimaisempia pientaloalueita.

Loistava ja hyvin saavutettava peltoalue löytyy Hiekkaharjun aseman itäpuolelta aina Hakkilan soraomontuille asti.

Lähimetsät ovat Vantaan ykkösvetovoimatekijä, niistä on pidettävä huolta.

Vantaan noin kahdestakymmenestä tuhannesta työttömästä puolet on pitkäaikaistyöttömiä, joita on lähes mahdoton työllistää.

Lopuille pitäisi löytyä töitä jostain.

Ei voi muuta kuin toivoa, että onnistumme yritystonttien löytämisessä ja yritysten houkuttelemisessa.

On mietittävä tarkkaan, mitä omaisuutta kaupunki voi myydä.

Ainakaan lypsävää lehmää ei kannata myydä.

Kaikki muistavat, kun v. 1998 Vantaa pakkoraossa myi 40 prosenttia Vantaan Energian osakkeista Helsingille.

Nyt se harmittaa.

Joka tapauksessa kaupungin tytäryhtiöiden tuloja on jonkin verran kotiutettava emokaupungille.

Joitakin kaupungin isoja investointeja on myöhennettävä.

Vain välttämättömimmät on rakennettava.

Nyt ei auta muu kuin odotella toimialojen esittämiä leikkauslistoja.

Siitä se keskustelu sitten kiihtyy.

Kiitos.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja, rakkaat vantaalaiset, hyvät valtuutetut

Väärässä oleminen harmittaa aina. Mutta joskus oikeassa oleminen on vielä ikävämpää.

Vantaan taloustilanne on heikentynyt lähes kuukausi kuukaudelta. Kuten olemme Vasemmistoliitossa jatkuvasti toistaneet, syy ei ole vantaalaisten. Kaupunki ei ole elänyt yli varojensa, pitänyt yllä liian hyviä palveluita tai investoinut liikaa.

Kyse on siitä, että tulopohjamme on romahtanut. Sen juurisyy taas on ainoastaan kasvanut ja pitkäaikaistunut työttömyys, joka on johtanut verotulojen romahdukseen. Työttömyyden taustalla taas on lähes kokonaan pysähtynyt rakentaminen.

Vasemmistoliitto esitti jo viime syksynä, talousarvioneuvotteluiden yhteydessä, pienen pientä veronkorotusta. Sillä olisimme päässeet helposti pahimman yli. Nyt näyttää jo siltä, että pienet korotukset eivät enää riitä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset ja myös kunnianarvoisa kaupunginjohtaja,

Vain leikkaamalla emme nyt selviä. Leikkaaminen on loputon tie, jonka päässä on yleensä vain taloudellinen, poliittinen ja moraalinen konkurssi. Tästä osoituksena on se tuho- ja tihutyö, jota Riikka Purran hallitus on apulaisensa Petteri Orpon kanssa tehnyt.

He lupasivat satatuhatta uutta työpaikkaa, mutta saimmekin EU-maiden korkeimman työttömyyden ja nopeimman velkaantumisen. Työttömistä aika moni on myös Vantaalla. On hallituspuolueilta silkkää linssiin viilaamista sanoa, että tämä jotenkin johtuisi Marinin hallituksesta tai ulkoisista tekijöistä. Edellinen hallitus ei ole ollut vallassa kolmeen vuoteen ja kansainvälinen tilanne koettelee muitakin maita. Silti työllisyystilanne monessa Euroopan maassa on selvästi parempi.

Arvoisa puheenjohtaja,

Yksikään veroja maksava ihminen ei muuta Vantaalle siksi, että olemme kovia leikkaamaan. Iskulauseeksi ei kelpaa ”muuttakaa meille, meillä leikataan”.

Ihmiset muuttavat Vantaalle, jos palvelumme ovat kunnossa – jos kadut lakaistaan, koulut ja päiväkodit toimivat, jos yritykset kykenevät toimimaan, jos tarjolla on työtä, asuminen on kohtuuhintaista ja jos tarjolla on liikuntamahdollisuuksia, kulttuuria ja kirjastoja.

Tarvitaan palveluita kaikenikäisille: lapsille, nuorille ja keski-ikäisille, mutta myös ikäihmisille, kuten tänään kaupungintalon edustalla nähty villasukkamarssi osoitti. Tarvitaan yhteisöllisyyttä ja arjen hyvinvointia.

Mikäli säästämme ja leikkaamme kaiken tärviölle, eivät ihmiset ole kiinnostuneita muuttamaan meille. Kuten jopa kapitalismin äänikello, sijoittaja Kim Väisänen hiljattain Kauppalehdessä totesi: leikkaaminen on lahjattomien hommaa

Kaupungin ydintehtävä ei ole säästää rahaa ja tehdä kaikkea mahdollisimman halvalla. Tarvitaan leikkausjarru, ei velkajarrua.

Rakkaat vantaalaiset, arvoisa puheenjohtaja,

Mitä sitten pitäisi tehdä?

Vantaa tarvitsee nyt mittavia ja massiivisia, mutta oikein mitoitettua ja kohdennettuja työllisyystoimia. Miksi me emme toimi, vaikka juuri työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kunnille?

Tarvitaan lisää työllistämisen velvoitteita, kun kaupunki tekee hankintoja. Nykyisin työttömät ja olemassa olevat työpaikat kohtaavat huonosti. Siksi tarvitaan ammatillista pikakoulutusta, jolla työttömiä voidaan pätevoittää uusiin töihin. Ammattiopisto Varian järjestämä kodinkonekorjaajien koulutus on tästä esimerkki.

Lisäksi ihmisten koulutustasoa pitää nostaa yleensä ja maahanmuuttajien kohdalla erityisesti. Kaiken avain on kielikoulutuksen lisääminen ja esimerkiksi maahanmuuttajien kielitestit. Heikon englannin sönkkämisellä emme pärjää.

Lisäksi nuorten työllistämiseen pitää panostaa. Se tarkoittaa paitsi kesätöitä, myös takuuta työllistymisestä opintojen jälkeen. Pitäisi käynnistää erityinen oppilaitosten, yritysten ja muiden työnantajien sekä osaamismalli.

Samalla pitää tiheällä kammalla käydä läpi, kuuluvatko kaikki työttömät, erityisesti pitkäaikaistyöttömät kortistoon. Vai olisiko kaikkein armollisinta päästää heitä jo eläkkeelle?

Kun Vasemmistoliitto on nostanut esiin aktiivisen työllisyyspolitiikan, on vastassa ollut hiljaisuuden muuri. Korkeintaan on viitattu kintaalla siihen, että näitä toimenpiteitä on luvassa sitten myöhemmin työllisyys- ja elinkeino-ohjelmassa. Se ei riitä. On mentävä työllisyys edellä.

Vain markkinoihin ja hurskaksiin toiveisiin emme voi nyt luottaa. Mieluiten vaikka tempputyöllistämistä kuin lisää työpaikkojen katoamistemppuja.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

Ainakaan kaupungin itse ei pidä tuottaa lisää työttömiä. Siksi monella kaupungin työntekijällä meni vähintään kahvi väärään kurkkuun, kun he lukivat aamulla kaupunginjohtaja Pekka Timosen haastattelun Ylellä.

Jutun otsikko ja tekoälyn tekemä tiivistelmä ei aivan vastannut jutun sisältöä. Mutta silti: viesti työntekijöiden mahdollisesta poispotkimisesta on jotain, jota emme halua emmekä tarvitse. Sellainen ei taatusti motivoi ketään.

Vasemmistoliitto toivoo, että kaupunginjohtaja irtisanoutuu näistä puheista, vaikka ei olisi näin sanonutkaan.

Sitä vastoin kuntaveron korotus on asia, josta pitäisi nyt puhua avoimesti ja rohkeasti. Kaikissa Uudenmaan kunnissa – Helsinkiä, Espoota ja Kauniaisia lukuun ottamatta – on huomattavasti korkeampi kuntaveron kuin meillä. Monet näistä kunnista ovat silti muuttovoittokuntia. Se, että ihmiset vaihtavat asuinpaikkaa kuntaveron perässä onkin lähinnä uskomukseen perustuva voodoooppi.

Vantaan on pidettävä huolta työntekijöistään, osaajistaan ja ammattilaisistaan. Ilman heitä emme pääse vaikeiden aikojen yli. Samalla on muistettava, että kaupunki on asukkaitaan varten – ei päinvastoin. Talous on väline, ei päämäärä itsessään.

Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Petri Roininen

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut, hyvät vantaalaiset

Muista köyhän asia. Näin sanoi Suomen Keskustan perustaja Santeri Alkio.

Kuinka tämä liittyy Vantaan talouteen tänään tässä ja nyt?

Kaupungin talous on päästetty luvattoman huonoon kuntoon. Sopeutustarve on vähintään 100 M€. Tästä kärsivät eniten yhteiskunnan vähäosaiset. Työttömät, vanhukset, sairaat, lapset ja nuoret.

Huonosti hoidetusta taloudesta kärsivät myös keskituloiset. He, joiden verotusta uhataan kiristää. He, joiden nettotulot kasvavat hitaammin kuin elinkustannukset.

Hyväosaisimmat vaikuttavat äänestävän jaloillaan. Tilanne on vakava.

Keskusta ei hyväksy tilannetta eikä toimetttömyyttä. Keskusta vaatii parempaa.

Tänään Keskusta ehdottaa, että Vantaan taloussaneerauksen johtotähdeksi otetaan - Muista köyhän asia! Perustelen tätä hieman.

Muista köyhän asia kun pohdit kunnan veroja ja maksuja. Katsokaas, ihmisten elinkustannukset karkaavat, nettopalkat eivät. Siksi ihmiset köyhtyvät.

Arvon valtuutetut, älkäämme kiristäkö opettajien, insinöörien, poliisien, lääkäreiden, rakentajien, sairaanhoitajien tai muiden yhteiskunnan tukipilareiden verotusta. Ei uusia veroja!

Ihmisten veronkiristysten sijaan kääntäkäämme katse hallintoon. Valjastakaamme teköäly hallinnon tuottavuuden käyttövoimaksi. Keskusta ehdottaa tavoitteeksi valtuustokaudella 5 % tuottavuuden parannusta teköälyn avulla. Jokaisella toimialalla. Tämä 5 % tuottavuusloikka tuo yksinään puolet tavoiteltavasta 100 M€ sopeutuksesta.

Hyvät valtuutetut, älkäämme näperrelkö: Keskusta ei hyväksy maksullista ensimmäisen tunnin pysäköintiä tai hulevesimaksuja. Vantaan talous ei ratkea pysäköintimaksuilla. Näperteleillä vain näivetyimme.

Sen sijaan, sopeuttakaamme Vantaan talous tekemällä isoja uudistuksia. Välttäkäämme ylimittainen rahankäyttö suunniteltavaan lentorataan. Rajoittakaamme Vantaan vuokra-asunnot VAV:n liiallisia investointeja.

Määritelkäämme uudelleen Vantaan Energian toiminta. Vantaan Energian tulee turvata vantaalaisille edullista sähköä ja lämpöä. Se ei pidä olla teknologinen koealusta eikä investoida satoja miljoonia uusiin riskisiin teknologioihin.

Voimme myös luopua omaisuudesta, joka ei ole välttämätöntä. Tarkoitin esimerkiksi Vivamus Oy:tä. Mahdollisuuksia on paljon.

Ja arvon ratikkapuolueen edustajat – nyt teidän on aika näyttää kuinka miljardi-investointi 1800-luvun teknologiaan tuottaa. Vielä ei ole nähty yhtään kasvuinvestointia. Josko edes suunnitelmaa. Olisi perin onnetonta jos miljardi euroa vantaalaisten rahaa hukkuisi kankkulan kaivoon.

Muista köyhän asia ja työn merkitys. Keskusta uudistaa ehdotuksensa työpaikkojen syntymiseen. Käyttäkäämme 'työttömyyssakot' työllistävän työnantajan sivukulujen kattamiseen. Se on oikea Vantaa -kannustin. Ja luo työtä vantaalaisille.

Lisäksi keskusta on jo yhteistyössä kaupungin kanssa käynnistänyt yrittäjille 'Vantaalta pörssiin' -ohjelman. Se ruokkii kasvua. Se ruokkii positiivista kuvaa kehittyvästä Vantaasta.

Hyvät valtuutetut, vetoan teihin Vantaan talouden saneerauksen lähtöviivalla. Nyt ei ole ylenpalttisuuden aika. Luopumalla siitä mikä ei ole välttämätöntä saamme sekä varat että säästöt. Lisäksi pysäytämme velkaantumisen.

Eryteisesti te rakkaat demarit, ymmärtäkää, että materialistiset raide- ja seinäeurot SEKÄ ihmisten palvelueurot OVAT vaihtoehtoja toisilleen. Valitkaa köyhän asia.

Hyvät Vihreät, tervehdin ilolla lentorataa koskevaa pohdintaanne. Valitkaa köyhän asia.

Ja rakkaat kokoomuslaiset: köyhän asia ja kokoomus. Kokoomus ja köyhän asia... No, pystyttehän te jos haluatte.

Hyvät valtuutetut, veronmaksajien rahojen huolellinen käyttö ei ole mahdollisuus. Se on velvollisuus.

Älkäämme kiristäkö veroja. Parantakaamme tuottavuutta tekoälyllä. Tehkäämme isoja, rakenteellisia uudistuksia. Ja luopukaamme siitä mikä ei enää ole välttämätöntä.

Tässä onnistumme kun kaikissa toimissamme – veroissa, menoissa ja rahan käytössä - muistamme köyhän asian!

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Loviisa Kaartokallio

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkahenkilöt, hyvät vantaalaiset,

Tässä taloussuunnitelman lähetekeskustelussa on syytä puhua arvoista ja valinnoista. Siitä, kenelle tämä kaupunki on olemassa – ja kenestä meidän päättäjinä on ensisijaisesti kannettava vastuu päätöksenteossa.

Teemme taloussuunnitelmaa tilanteessa, jossa Vantaan talous on vahvasti alijäämäinen. Tavoite on saada tulot ja menot tasapainoon viimeistään vuoteen 2029 mennessä. Menokasvua on hillitävä useilla kymmenillä miljoonilla eurolla. Samanaikaisesti rakennamme kaupungin historian suurinta investointia. Vantaan ratikan tarkistettu kokonaiskustannusarvio on noin 750 miljoonaa euroa,

josta kaupungin rahoitusosuus on 541 miljoonaa euroa. Tämä ei ole pieni lisä muiden menojen joukkoon. Se on valtava velvoite, joka varjostaa koko tulevaa taloussuunnitelmakautta.

Me Kristillisdemokraatit emme kannattaneet ratikkaa, joka sitoo kaupunkimme varat vuosikymmeniksi eteenpäin. Me emme myöskään kannattaneet veroluonteista hulevesimaksua, emmekä kannata kuntaveron korostusta taloudellista tilannetta paikkaamaan.

Haluamme rakentaa kaupunkiamme viisaasti. Haluamme investoida palveluihin raiteiden sijaan. Kaupungin kasvua on rajattava ja suunnattava resurssit oikein: **kun rahat ovat tiukalla, on päätettävä mistä me emme tingi.**

Me emme tingi lasten ja nuorten palveluista ja ennaltaehkäisevistä peruspalveluista. Apua tarvitsevista on pidettävä huolta. Meille Kristillisdemokraateille perhe on yhteiskunnan perusyksikkö. KD on korostanut lapsen etua, perheiden valinnanvapautta ja vanhemmuuden tukemista – hyvinvoiva perhe luo edellytykset myös kaupungin tasapainoiselle kasvulle. Lapset ja nuoret tarvitsevat toivon näköalaa. Taloussuunnitelman päätöksiä on tarkasteltava lapsi- ja nuorisovaikutusten kautta. Nuorten ikäluokan tarpeet eivät katoa kaventuvan kuntatalouden aikana. Nuorisotyöttömyys, mielenterveysongelmat, koulupudokkuus, jengiytyminen – nämä ovat Vantaalla todellisia ilmiöitä, joihin tällä taloussuunnitelmakaudella tehtävät tai tekemättä jätetyt panostukset vaikuttavat vuosikymmenten ajan.

Taloussuunnitelmassa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen opintojen toimintamenot on suojattava. Näihin palveluihin kohdistuvat leikkaukset olisivat polkuja tulevaan huono-osaisuuteen. KD haluaa vahvistaa kasvatus- ja opetusalan henkilökunnan työhyvinvointia, perustaitojen oppimista ja oppimistulosten ja koulutustason nostoa. Haluamme varmistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mielekkään harrastusmahdollisuuden, tukea vantaalaisten liikunnallista elämäntapaa, perheiden sujuvaa arkea ja turvallisuutta. Tämä tavoite on pidettävä kirkkaana säästöpainneiden alla.

Vantaa on korkean työttömyyden kaupunki. Taloussuunnitelmassa on kiinnitettävä erityistä huomiota työllisyyttä ja kotoutumista tukeviin toimenpiteisiin. Kotimaisen kielen oppiminen on kotoutumisen ja työllistymisen perusta. Työ luo hyvinvointia, osallisuutta ja merkityksellisyyttä.

Taloussuunnitelmasta on löydettävä myös elinvoimaa ja elinkeinoelämää palvelevia toimenpiteitä. Vantaan on oltava yrityksille houkutteleva toimintaympäristö.

Talouden tasapainotustarpeeseen on suhtauduttava vakavuudella myös investointiohjelmassa. Investointeja on tarkasteltava kriittisesti ja toteutettava harkitusti. Vain vakaa kuntatalous turvaa palvelut. Velka ei saa kasvaa holtittomasti. Isojen investointien, kuten Lentoradan, lykkääminen tai kokonaan pysäyttäminen on välttämätöntä. Vantaan ei tule olla maksumiehenä meitä heikosti hyödyttävissä hankkeissa.

Hyvät valtuutetut, Kun valtio ajautui velkakriisiin, eduskunta teki jotain harvinaista: lähes kaikki puolueet sitoutuivat yhdessä velkajarruun. Ei siksi, että se oli helppoa — vaan siksi, että se oli

välttämätöntä. Valtuustoryhmämme esittää, että Vantaan kaupunginvaltuusto käynnistää vastaavan prosessin täällä paikallistasolla: Tarvitsemme Vantaalle velkakaton.

Vantaan kehitys on käännettävä positiiviselle kasvu-uralle. Korostamme viisasta ja maltillista kaupunkikehitystä. Visiossamme Vantaan elinvoima rakentuu viihtyisien asuinalueiden, toimivien ja laadukkaiden lähipalveluiden, turvallisuuden, koulutuksen, sujuvan liikkumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaamisen kautta. Tällä hetkellä raiteita ja isoja julkisia investointeja on jo riittämiin.

Arvoisa valtuusto,

Tulevaisuus asuu Vantaalla. Olemme lapsiperheiden ja nuorten kaupunki. Se on kaupungin vahvuus. Tehtävämme on varmistaa, että se on vahvuus myös tulevaisuudessa.

Vastuullinen kaupunki pitää huolta niistä, joilla ei ole ääntä päätöksenteon pöydissä. Ennen kaikkea lapsistaan ja vähäisistään. Vaikka maailmanpoliittinen tilanne ja synkät tunnusluvut haastavat meitä, ne eivät määritä tahtoamme rakentaa järkevää perustaa kasvulle olennaiseen keskittyen. Ottakaamme taloussuunnitelmakauden valmistelussa ohjenuoraksemme sen, mikä on kestävä – ei vain taloudellisesti, vaan ennen kaikkea inhimillisesti ja sosiaalisesti.

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä **Valtuustoryhmän puheenjohtaja Patrik Karlsson:**

Ärade ordförande, fullmäktigeledamöter, tjänstepersoner samt Vandabor, Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, virkahenkilöt ja Vantaalaiset

Vi har en svår tid framför oss men det betyder ändå att vi måste tro på framtiden. Men detta kräver förändring och medvetna val av oss politiker.

Att balansera budgeten och minska våra utgifter på ca 80 miljoner euro på de kommande åren är ingen lät sak. Vi behöver förändring och starkt ledarskap inom staden. Vi kan ändra på saker som gör att våra kostnader minskar, hur gör vi saker och på vilket sätt. Vi kan vara effektivare på alla plan och fundera hur vi har saker uppbyggda. Måste vi anställa nya personer varje gång någon slutar eller går det att omorganisera.

Det har lovats listor på saker som kan sparas på från alla verksamhetsområden, men det hjälper inte, behövs drastiska omorganiseringar så vi får fart på vår ekonomi. Behövs förnyelse och samarbete mellan verksamhetsområdena.

Sälj onödiga fastigheter bla sådan som stått tomma i 10-15 år och som ej används idag.

När man talar med anställda så sitter de mest på möten, behövs alla arbetsgrupper och möten? Skulle vara bra med mer tid för "arbete" som för staden framåt.

Sedan väntar vi ännu som fullmäktige-grupp på listor och tidtabell, när får vi info om listor och när det skall göras beslut, så att grupperna hinner behandla dem.

Edessämme on taloudellisesti vaikea aika, joka vaatii rohkeita päätöksiä, vahvaa johtajuutta ja todellisia muutoksia – pelkät säästölistat eivät riitä.

Tarvitsemme tehokkaampia toimintatapoja, viranhaltijoille vähemmän istumista kokouksissa ja enemmän konkreettista työtä kaupungin hyväksi. Samalla on uskallettava priorisoida: osaamiskampusta ei ole välttämätöntä rakentaa nyt. Sen lykkäämisellä voimme kattaa leijonanosan säästötarpeesta.

Panostetaan siihen, mikä näkyy arjessa: rakennusten kuntoon, tieverkkoon ja palveluihin. Ihmisten arkea parantaa enemmän se, että nuorisotilat, nuorten aikuisten olohuoneet ja asukastilat ovat pidempään auki kuin jatkuva uuden rakentaminen.

Livskraften i staden är viktig. Vi bör satsa på företagande, innovation och arbetsplatser samt fler småhusområden till Vanda i större utdragnig än nu. Vi måste skapa attraktiva och trygga bostadsområden, bra service och en god gemenskap. Satsa på att utveckla kultur, fritid och evenemang i ännu större grad än nu som gör att staden blir levande och att folk trivs.

Staden måste bli bättre på att samarbete med bla Vårhålsområdet, företag, affärsägare, Polisen och tredjesektorn.

Vantaan elinvoimaa vahvistetaan yrityksillä, työpaikoilla, viihtyisillä asuinalueilla sekä kulttuurilla ja yhteisöllisyydellä. Samalla on huolehdittava ympäristöstä – erityisesti Vantaanjoen ja Keravanjoen sekä niiden sivujokien vedenlaatua on parannettava yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Yhteistyötä hyvinvointialueen, yritysten, poliisin ja kolmannen sektorin kanssa on tiivistettävä. Viestintää on tehtävä siellä, missä ihmiset ovat – aina ei tarvita lisää palveluja, vaan parempaa tietoa nykyisistä. Myös asukkaiden osallistumista on vahvistettava ja erityistä huomiota tulee kiinnittää työttömien hyvinvointiin tarjoamalla kohtaamispaikkoja ja päiväaikaista toimintaa.

Vanda är en tvåspråkig stad och det gör att vi skall kunna ge service på både finska och svenska, vi hoppas att tjänstepersoner och beslutsfattare tar detta i beaktande i alla beslut. När det görs beslut så bör även en göra en språkkonsekvensbedömning att inte den svenskspråkiga servicen minskar och försvagas. Det finns idag utrymme för förbättring.

Kaksikielisenä kaupunkina meidän on turvattava palvelut sekä suomeksi että ruotsiksi.

Vi har ett fullmäktigeavtal för denna period och skall den ändras är det viktigt att alla partier tillsammans är med och gör justeringar i avtalet. Tillsammans kan vi klara av detta, men det krävs en hel del av alla, både tjänstepersoner och politiker.

Yhdessä voimme selvittää tästä – mutta se vaatii vastuuta, yhteistyötä ja tekoja.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja Pravjot Pannu

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut,

tänään käsittelemme taloussuunnitelmaa, mutta todellisuudessa teemme arvovalintoja. Jokainen rivi tässä suunnitelmassa kertoo, mihin Vantaa uskoo ja ehkä vielä tärkeämmin, mihin se ei ole valmis panostamaan.

Nuorisovaltuuston näkökulmasta tilanne on yksinkertainen: jos nuoriin ei investoida nyt, ongelmat eivät katoa. Ne siirtyvät eteenpäin kalliimpina, vaikeampina ja inhimillisesti raskaampina.

Liian usein talouskeskusteluissa sorrutaan lyhytnäköisyyteen. Leikataan sieltä, mistä se sattuu vähiten juuri nyt. Ennaltaehkäisevistä palveluista, nuorisotyöstä, koulutuksesta, mielenterveyspalveluista. Perustellaan sitä tehokkuudella tai välttämättömyydellä. Todellisuudessa kyse on siitä, että vaikutukset eivät näy heti.

Mutta tämä on huonoa johtamista.

Se on sama kuin jättäisi katon korjaamatta, koska vettä ei vielä sada sisään. Hetken kaikki näyttää hyvältä kunnes ei enää näytä.

Vantaalla puhutaan paljon kasvusta, vetovoimasta ja kilpailukyvyistä. Mutta mikään näistä ei ole uskottavaa, jos samaan aikaan nuoret uupuvat, jonottavat apua kuukausia tai kokevat, ettei heillä ole paikkaa tässä kaupungissa.

Puhutaan hetki suoraan todellisuudesta.

Nuorten mielenterveysongelmat ovat kasvussa. Koulut kamppailevat resurssien kanssa. Kaikki nuoret eivät löydä paikkaansa harrastuksissa tai yhteisöissä. Ja liian moni kokee, että apu tulee liian myöhään jos tulee ollenkaan.

Nämä eivät ole yksittäisiä tapauksia. Nämä ovat signaaleja.

Ja jos näihin ei reagoida nyt, ne muuttuvat kustannuksiksi, jotka näkyvät myöhemmin sosiaali- ja terveystaloudella, työllisyydessä ja koko kaupungin hyvinvoinnissa.

Siksi taloussuunnitelmassa pitäisi näkyä selkeä prioriteetti.

Ensinnäkin: mielenterveyspalvelut. Ei ole hyväksyttävää, että nuori joutuu odottamaan apua kuukausia tilanteessa, jossa jokainen viikko voi pahentaa tilannetta. Varhainen tuki ei ole menoerä se on säästö.

Toiseksi: nuorisotyö. Se on yksi tehokkaimmista tavoista tavoittaa nuoria ennen kuin ongelmat kasaantuvat. Jos tästä leikataan, seuraukset eivät näy heti budjetissa mutta ne näkyvät myöhemmin paljon isompina lukuina.

Kolmanneksi: koulutus. Opettajien ja koulun resurssien venyttäminen ääri rajoille ei ole kestävä ratkaisu. Jos oppimisympäristö ei toimi, seuraukset kantautuvat pitkälle aikuisuuteen asti.

Ja neljänneksi: osallisuus.

Nuorista puhutaan paljon, mutta liian harvoin nuorten kanssa. Jos nuoria kuullaan, sen pitää näkyä päätöksissä. Muuten kyse ei ole aidosta osallistamisesta, vaan pelkästä muodollisuudesta.

On myös hyvä ymmärtää yksi asia: nuoriin panostaminen ei ole pelkkä kuluerä, vaan strateginen investointi.

Se vaikuttaa siihen, millaisia veronmaksajia, yrittäjiä, päättäjiä ja työntekijöitä tästä kaupungista kasvaa. Se vaikuttaa siihen, haluavatko nuoret jäädä Vantaalle vai lähteä pois.

Te puhutte kaupungin tulevaisuudesta. Me olemme se tulevaisuus.

Ja jos tämä taloussuunnitelma ei tunnista sitä konkreettisesti, se on vakava virhe.

Lopuksi haluan sanoa tämän suoraan:

Teillä on nyt valta tehdä päätöksiä, jotka joko vahvistavat nuorten asemaa tai heikentävät sitä. Te voitte valita investoida nyt tai maksaa myöhemmin.

Mutta ette voi tehdä molempia.

Nuorisovaltuusto odottaa, että tämä valinta tehdään vastuullisesti, kauaskatseisesti ja rohkeasti.

Kiitos.